Paul Csavdari

Unsul pamântean sau Zeul întrupat?

Două viziuni ireconciliabile

Orice sistem teologic se definește prin cine este figura centrală: un Om recunoscut și uns de Dumnezeu, sau un Zeu coborât temporar în trup. Aceste două viziuni nu pot fi combinate fără să se distrugă reciproc. Una vine din Vechiul Testament, cealaltă din mitologie. Una cere ascultare și alegere morală, cealaltă cere inițiere și supunere față de o jertfă mistico-ceremonială.

1. Unsul pamântean în Vechiul Testament

Din primele capitole ale Genezei, omul este creat din pământ (’adamah) și numit pamântean (adam). Este făcut după chipul lui Dumnezeu și chemat să stăpânească peste creație – nu peste alți oameni, ci peste viețuitoare, plante și pământul însuși (Geneza 1:28).

În Vechiul Testament:

- Dumnezeu alege oameni reali (Noe, Avraam, Moise, Samuel, David).
- Îi cheamă, îi testează și îi însoțeșteîn misiune.
- Astfel Unsul ori Alesul Domnului este, întotdeauna, un om născut dintre oameni, ridicat prin ungerea cu Duhul– adică are recunoaștere divină, nu are esență divină.

Isus, în acest concept al VT, este:

- născut dintre pamânteni, recunoscut public la botez,
- numit de Dumnezeu: „Acesta este Fiul Meu cel iubit”– Matei 3:17,
- ridicat la statut de reprezentant al omenirii tocmai prin ascultarea sa desăvârșită.

El este Sămânța promisă (Geneza 3:15), născută din femeie.

2. Pavel introduce alt personaj: un Zeu coborât din cer

În teologia lui Pavel (filtrată prin cultura greacă), apare un personaj complet diferit:

- Isus este din cer, preexistent,
- „S-a dezbrăcat de slavă” și „s-a făcut asemenea oamenilor” (Filipeni 2:6-8),
- dar esența lui rămâne cerească – nu este om în sens real, ci doar „în formă de om”.

Această viziune nu mai are rădăcini în VT, ci în mitologia greacă, unde:

- Zeii se „întrupau” pentru scurt timp,

- sufereau pentru oameni,
- și apoi se întorceau glorificați în ceruri (ex: Heracles, Orfeu, Asclepios).

La Pavel, Unsul nu este uns pe pământ, ci „ales înainte de întemeierea lumii”.
Ungerea nu mai are loc la botez – pentru că Isus nu mai este doar un pamântean ales, ci o ființă divină în trecere.

3. Diferența nu e doar de origine, ci de misiune

Unsul pamântean din VT:

- vine ca să arate că un om poate alege Binele,
- că ascultarea de Dumnezeu este posibilă,
- și că victoria asupra șarpelui e obținută prin supunere și discernământ moral.

Zeul întrupat conform Evangheliei lui Pavel:

- vine ca să moară în locul oamenilor,
- nu pentru că lumea vrea, ci pentru că „așa a fost planul”,
- iar mântuirea vine nu din alegere morala, ci exclusiv din „credință în ce a făcut Zeul”.

Aceasta este teologia Misterelor, nu a Profeților.

4. Două finaluri diferite

În VT, Unsul este înălțat după ce împlinește misiunea. El este răsplătit pentru dreptatea lui.

La Pavel, Unsul este înălțat pentru că „a fost ascultător până la moarte” – dar ascultarea înseamnă acceptarea unui plan ceresc de jertfă, nu discernământ moral. Totul devine un scenariu mitologic:

- Un zeu se coboară, suferă, moare,
- este înviat de „Tatăl”,
- și revine glorificat, pentru a fi crezut și slăvit.

Aceasta este ruptura fundamentală

Nu poate vorbi despre Unsul biblic și în același timp despre Evanghelia paulină a „zeului întrupat”. Orice încercare de sinteză între ele duce la confuzie teologică, paradoxuri artificiale și la pierderea sensului clar al bătăliei din Eden: aceea dintre un om și șarpe, dintre cunoașterea și discernerea Binelui – și amăgirea celui rău.